

การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย

The Development of a Training Model for Enhancing the Competency of Garland Maker

¹จักรพันธ์ รุ่งงาม และ ²ธีรพงษ์ วิริยานนท์

¹Jakkrapan Roopngam and ²Theerapong Wiriyanon

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

Faculty of Education, King Mongkut's University of Technology North Bangkok, Thailand

E-mail: ¹Jakkrapan.r@mail.rmutk.ac.th, ²Trpwyn@gmail.com

Received April 26, 2023; Revised May 31, 2023; Accepted June 5, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สังเคราะห์สมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย 2) พัฒนารูปแบบการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย และ 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพช่างร้อยมาลัย ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้คือ 1) แบบประเมินการระดมความคิดเห็นเพื่อพิจารณามาตรฐานสมรรถนะ 2) แบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการฝึกอบรมสมรรถนะ 3) แบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อชุดฝึกอบรมสมรรถนะ และ 4) แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมสมรรถนะ การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการสังเคราะห์สมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย ได้แก่ สมรรถนะหลักจำนวน 10 หน่วย และสมรรถนะย่อย จำนวน 33 หน่วย 2) ผลการศึกษาและพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย ประกอบด้วย 2.1 หน่วยสมรรถนะและสมรรถนะย่อยมาเป็นรายละเอียดในหลักสูตรฐานสมรรถนะของการฝึกอบรมฯ 10 หน่วยการเรียนรู้ และ 33 ผลลัพธ์การเรียนรู้ 2.2 ผลการประเมินวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมหลักสูตรสมรรถนะฯ และเกณฑ์การปฏิบัติงานที่ใช้ในการฝึกอบรมสมรรถนะฯ พบว่าอยู่ในระดับเหมาะสม และ 2.3 ผลการประเมินรูปแบบการจัดการฝึกอบรมสมรรถนะฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ผลการฝึกอบรมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย พบว่าผู้เข้าร่วมฝึกอบรม จำนวน 30 คน ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าฝึกอบรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ; สมรรถนะอาชีพ; ช่างร้อยมาลัย

Abstract

The objectives of this research were: 1) to synthesize the professional competencies of garland makers; 2) to develop a training model for improving the professional competencies, and; 3) to study the impact of the training model on the professional competencies. The sample used in the study was 30 garland makers in Bangkok and its vicinity, selected by using the voluntary sampling method. The tools used were: 1) a public assessment form for considering professional competency standards; 2) an opinion assessment form on the competency model; 3) an opinion assessment form on a training set of the professional competencies; and 4) a satisfaction assessment form for the occupational competency trainees. Qualitative and quantitative data analyses were performed in the study. Descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation, were used to analyze the data.

The findings indicated that 1) the synthesis results of the professional competencies for the garland makers consisted of 10 units of core competence and 33 units of sub-competence. 2) The results of the study and development of the training model of the professional competencies for the garland makers were as follows: 2.1) Competencies and sub-competences as detailed in the competency-based training module increased core competencies to 10 units and sub-competencies to 33 units. 2.2) The assessment result of the behavioral objectives of the professional competency curriculum and the assessment result of performance criteria used in the professional competency training were at the appropriate level. 2.3) The assessment result of the training management on the professional competency basis for the garland makers was at the highest level. 3) The training result of the professional competencies for the garland makers showed that 30 trainees met the required criteria. The trainees' overall level of satisfaction was the highest.

Keywords: Model development; Professional competencies; Garland makers

บทนำ

ตามแผนยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) มุ่งให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อให้ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยแผนยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 กล่าวถึงบริบทการพัฒนาประเทศในมิติด้านสังคมและทรัพยากรมนุษย์ ด้านการพัฒนาทุนทรัพยากรมนุษย์เชิงคุณภาพเป็นความท้าทายที่สำคัญของไทยมาโดยตลอด จากระบบและคุณภาพการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ทั้งยังขาดความเชื่อมโยงระหว่างระบบการศึกษาและตลาดแรงงาน และยังไม่มีระบบฐานข้อมูลอุปสงค์และอุปทานกำลังคนของประเทศเพื่อประกอบการวางแผนพัฒนากำลังแรงงาน ที่จะช่วยระบุถึงสมรรถนะและ ทักษะที่จำเป็นของงานแต่ละอาชีพซึ่งเป็นสิ่งที่ภาคธุรกิจให้ความสำคัญมากกว่าคุณวุฒิทางการศึกษา (Economic and Social Development Council, 2023)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแผนขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิ แห่งชาติสู่การปฏิบัติ ด้านการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต จัดให้มีการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน รวมถึงทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ตลอดจนยกระดับศักยภาพทักษะและสมรรถนะแรงงานอย่างต่อเนื่อง แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ในประเด็นด้านการมุ่งความเป็นเลิศและ สร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (leverage excellence and competitiveness) ซึ่งหมายถึง การสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะของผู้เรียนที่มีศักยภาพสูง มีความเป็นผู้นำ ริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ผลิต้นวัตกรรมและนักเทคโนโลยีขั้นแนวหน้าให้สามารถต่อยอดงานวิจัย ที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ การสร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อกับสถาบันวิจัยอื่น ๆ ทั่วโลก สอดคล้องกับทิศทางการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมของประเทศ อีกทั้งสถาบัน การศึกษาของไทยและระบบการศึกษาไทยต้องได้รับการยอมรับว่าเทียบเคียงได้กับประเทศชั้นนำอื่น โดยแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแผนขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิ แห่งชาติสู่การปฏิบัติ ในส่วนของการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองความเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ 21 โดยการพัฒนากลยุทธ์ฐานสมรรถนะ การปฏิรูปอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา (Office of the Secretariat of the Council of Education, 2021)

ในโลกของการทำงานที่ไม่เพียงแต่ต้องใช้ความรู้แต่ยังต้องใช้ทักษะและความเชี่ยวชาญหลายด้าน ที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติงานจริงและการฝึกฝนผู้ประกอบการอาชีพ ทุกคนทั้งที่มีคุณวุฒิ การศึกษาและไม่มีคุณวุฒิการศึกษาในสาขานั้นๆ ล้วนมีศักยภาพในการพัฒนาความสามารถการทำงานด้านต่างๆ ในหน้าที่ของตน ซึ่งการใช้ความรู้ทักษะและความสามารถมาประยุกต์ใช้เพื่อการประกอบอาชีพนี้เรียกว่า “สมรรถนะ” ซึ่งในแต่ละสาขาอาชีพอันประกอบด้วยสายงานที่หลากหลาย และในแต่ละสายงานต่างมีหลายอาชีพ แต่ละอาชีพจำเป็นต้องมีสมรรถนะหลายด้าน และจำเป็นต้องใช้

สมรรถนะที่หลากหลายในการทำงานในหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ (Institute of Professional Qualifications (Public Organization), 2014)

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางมากทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี การค้า การลงทุน และการแข่งขันในด้านธุรกิจ ทำให้สถานประกอบการและโรงงานอุตสาหกรรมต้องปรับตัว และให้ความสำคัญกับการฝึกอบรม (Training) มากขึ้น เพราะการฝึกอบรมเป็นกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร ช่วยพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานให้แก่พนักงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันมีเครื่องมือ วิธีการและเทคนิคการฝึกอบรมมากมายที่จะนำมาประยุกต์ปรับใช้ในการฝึกอบรม วิธีการหนึ่งที่ได้รับการยอมรับก็คือ สมรรถนะ (Competency) ซึ่งองค์กรหลายแห่งได้นำมาใช้ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Khawlueang, 2011)

นับแต่อดีตกาลจนกระทั่งถึงยุคปัจจุบัน “พวงมาลัยดอกไม้อัด” นับว่าเป็นงานฝีมือที่ได้รับความนิยมจากพ่อค้าแม่ค้า รวมถึงประชาชนทั่วไปอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะเมืองไทยซึ่งเป็นเมืองพุทธ ในการทำบุญไหว้พระ สิ่งที่ขาดไม่ได้เลยก็คือดอกไม้อัดและ พวงมาลัย หรือแม้แต่การไหว้พระหรือบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพนับถือนั้น ก็นิยมใช้ดอกไม้อัดและพวงมาลัย รวมไปถึงวันสำคัญทาง พุทธศาสนา วันสำคัญต่าง ๆ ทั้งของบุคคล และองค์กร พวงมาลัยดอกไม้อัดมักจะได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะที่ขาย ตามตลาดชุมชนและร้านใกล้วัดวาอาราม ก็มีให้เห็นกันอยู่มากมาย จึงทำให้อาชีพพวงมาลัยดอกไม้อัดนั้น เป็นธุรกิจที่อยู่คู่สังคมไทยมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน (Mingkaew, & Hiransomboon, 2021) อาชีพพวงมาลัยในปัจจุบันเป็นอาชีพหนึ่งที่สามารถประกอบเป็นอาชีพหลักสร้างรายได้ให้กับครอบครัวและชุมชน ตัวอย่างเช่นกลุ่มชุมชนบ้านโนนไม้แดง ซึ่งมีชาวบ้านกว่า 200 หลังคาเรือน ที่ประกอบอาชีพหลักคือ ร้อยพวงมาลัยดอกมะลิขาย แต่ละปีจะมีการผลิตพวงมาลัยส่งขายไปทั่วประเทศเป็นมูลค่ากว่า 20 ล้านบาท (Posttoday, 2023)

ประเทศไทย โดยสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพได้กำหนดมาตรฐานอาชีพ สาขารัฐกิจจัดดอกไม้ ในสาขาวิชาชีพการจัดดอกไม้ โดยกำหนดให้มีคุณวุฒิวิชาชีพชั้น 1 ชั้น 2 ชั้น 3 ชั้น 4 ชั้น 5 ชั้น 6 และชั้นที่ 7 โดยมีอาชีพในสาขา ได้แก่ ช่างจัดดอกไม้สากล อาชีพช่างจัดดอกไม้แบบไทย อาชีพช่างร้อยมาลัย อาชีพช่างบายศรี อาชีพออกแบบจัดดอกไม้โรงแรม อาชีพบริหารงานจัดดอกไม้โรงแรม อาชีพช่างจัดดอกไม้โรงแรม อาชีพออกแบบจัดดอกไม้งานแต่งงานและจัดเลี้ยง และ อาชีพช่างจัดดอกไม้งานแต่งงานและจัดเลี้ยง (Regulations of the Institute of Professional Qualifications (Public Organization) on criteria, methods and conditions for granting professional qualifications, 2014) เพื่อพัฒนา มาตรฐานอาชีพ สาขาช่างร้อยมาลัยโดยเฉพาะ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องจัดทำมาตรฐานอาชีพเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาช่างร้อยมาลัย ให้มีสมรรถนะระดับเดียวกับมาตรฐานสากล และจัดทำเป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อใช้ในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมให้กับผู้ประกอบอาชีพและผู้ที่ต้องการประกอบอาชีพ นอกจากนี้สามารถนำไปใช้ในการจัดระดับคุณวุฒิวิชาชีพ เพื่อยกระดับคุณภาพของช่างร้อยมาลัยให้มีคุณวุฒิวิชาชีพในระดับต่าง ๆ ตามความสามารถและประสบการณ์และสามารถขอรับการประเมินกับ

หน่วยงานที่ทำหน้าที่ให้การรับรอง หรือแม้แต่การรับรองกันเองในกลุ่มอาชีพก็สามารถทำได้ หากมีการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็งจัดตั้งเป็นองค์กรกลุ่มอาชีพ ผู้ประกอบอาชีพข้างร้อยละร้อยละ ส่วนใหญ่พัฒนาตนเองจากประสบการณ์ตรงหรือประสบการณ์หน้างานในการประกอบอาชีพ ระบบการศึกษาและการฝึกอบรมยังไม่สามารถผลิตช่างร้อยละร้อยละที่มีสมรรถนะตรงตามที่ต้องการได้ เนื่องจากในประเทศไทยยังขาดมาตรฐานอาชีพช่างร้อยละร้อยละที่พัฒนาโดยกลุ่มอาชีพ ที่จะมาเป็นแกนในการสร้างหลักสูตรการศึกษาและฝึกอบรม

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจการพัฒนาสมรรถนะอาชีพช่างร้อยละร้อยละเพื่อนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะช่างร้อยละร้อยละ ซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาช่างร้อยละร้อยละให้มีสมรรถนะตามอาชีพ โดยกระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ เพื่อให้ผู้เข้าฝึกอบรมเกิดสมรรถนะในการทำงาน ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนากำลังคนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและกลุ่มวิชาชีพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสังเคราะห์สมรรถนะอาชีพช่างร้อยละร้อยละ
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยละร้อยละ
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยละร้อยละ

บททวนวรรณกรรม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการร้อยมาลัย

มาลัย หมายถึง การนำดอกไม้ กลีบดอกไม้อื่นๆ ใบไม้ มาร้อยใส่เข็ม วิธีร้อย ร้อยได้หลายรูปแบบเป็นลวดลายต่าง ๆ แล้วร้อยใส่ด้าย ประกอบเป็นพวง มีอุบะห้อยชาย (Sorot, 2005) พวงมาลัย คือ พวงดอกไม้และใบไม้ที่ร้อยกรองอย่างประณีตมีรูปทรง สีสัน ลวดลายต่าง ๆ ร้อยอยู่ด้วยด้ายผูกเป็นวงกลมต่อชายอุบะหนึ่งพวงเรียกมาลัยชายเดี่ยว และอาจมีลักษณะเป็นพวงดอกไม้ร้อยเป็นกลุ่มยาวทั้งตัวลงทางเดียว ใช้สองพวงผูกโยงกันด้วยริบบิ้นและผูกต่อชายด้วยอุบะ มาลัยหนึ่งพวงจะมีอุบะสองชาย เรียกมาลัยสองชาย หรือมาลัยคล้องคอ พวงมาลัยบางพวงอาจจะมีอุบะหลายพวง หรือบางแบบเป็นวงกลมที่ไม่มีอุบะห้อยเป็นชาย (Chanthanaphalin, 2009) การร้อยมาลัยเป็นศิลปะการประดิษฐ์ดอกไม้สดของไทยอย่างหนึ่ง ซึ่งมีความประณีตสวยงาม เป็นที่ประทับใจแก่ผู้พบเห็นตลอดมาทุกยุคทุกสมัย มีหลักฐานปรากฏอย่างชัดเจนว่าบรรพบุรุษของไทยเรา นิยมใช้มาลัยในการตกแต่งงานประดิษฐ์ดอกไม้สด เนื่องในงานต่างๆ และร้อยมาลัยเพื่อมอบให้แก่กันระหว่างบุคคลด้วย จนถึงปัจจุบันมาลัยก็ยังเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางไม่ว่าจะเป็นงานแสดงความสุขหรือความทุกข์ จึงนับว่าการประดิษฐ์มาลัยมีคุณค่าต่อสังคมไทยตลอดมา (Suwanmalee, 1990)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ

การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการพัฒนาบุคลากรในเรื่องต่าง ๆ เช่นการพัฒนาความรู้ ความคิด ทักษะ ทักษะ ทักษะ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กร การฝึกอบรมเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ประกอบด้วย 1) งานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 2) งานด้านบริหาร ทรัพยากรบุคคล ในปัจจุบัน องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนต่างให้ความสำคัญต่อโครงการ ฝึกอบรม เพื่อปรับปรุงคุณภาพของงานในองค์กร (Kanthanon, 2018)

หลักสูตรฐานสมรรถนะหมายถึงเนื้อหาที่กำหนดและจัดวางอย่างเป็นระบบ มีการจัด ประสิทธิภาพการเรียนรู้ในกลุ่มวิชาและรายวิชาภายใต้โครงสร้างของความรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ ความรู้ ทักษะที่เชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอย่างคงเส้นคงวา โดย หลักการที่สำคัญของการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะคือการดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่มี เป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ ทักษะ ซึ่งจะส่งผลดีต่อชีวิตภายในของตนเองคือการมีแนวคิดต่อ ตนเอง ทั้งทัศนคติ ค่านิยมที่ดีต่อวิชาชีพ ความเชื่อมั่นไปจนถึงการสร้างบุคลิกลักษณะและแรงขับ ภายในในการทำงานและดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมายจนความสามารถในการปฏิบัติภาระงานที่ รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและสอดคล้องกับความต้องการขององค์กร (Suthinarakorn, et al., 2021)

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเป็นกระบวนการในการกำหนดเนื้อหาความรู้ ทักษะและทัศนคติ ของเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของบุคคล เพื่อนำไปใช้ฝึกอบรมให้กับ บุคลากรหรือบุคคลที่สนใจหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย 1) วัตถุประสงค์หลักสูตรฝึกอบรม 2) วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม 3) เนื้อหาหรือหน่วยฝึกอบรม 4) กิจกรรมฝึกอบรม 5) สื่อการฝึกอบรม 6) การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม (Kaiyawan, 2016)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติ

รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติ ของเดวิส (Dave, 1970) ขั้นตอนการสอนทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของ เดวิส ประกอบด้วย 1. การเลียนแบบ 2. การปฏิบัติตามคำสั่ง 3. การปฏิบัติด้วยความ แม่นยำ 4. การประสานสัมพันธ์ 5. การปฏิบัติจนเป็นธรรมชาติ

รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติ ของแฮร์โรว์ (Harrow, 1972) ได้จัดลำดับขั้นของการ เรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติไว้ 5 ขั้น โดยเริ่มจากระดับที่ ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อน มาก 1. การตอบสนองโดยอัตโนมัติ 2. การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 3. ความสามารถในการรับรู้ 4. สมรรถภาพทางกาย 5. การเคลื่อนไหวอย่างมีทักษะ 6. การปฏิบัติโดยไม่ใช้ดุลยพินิจ

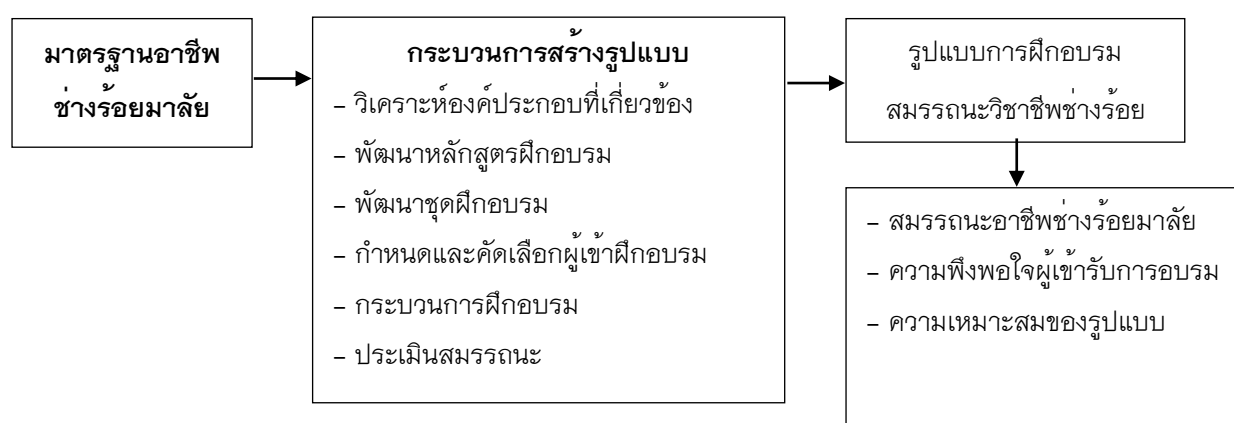
รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการ พัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson, 1972) กล่าวว่า ทักษะเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการทางกายของผู้เรียน โดยแบ่งขั้นตอนการสอนทักษะ ปฏิบัติ 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การรับรู้ 2. การเตรียมพร้อม 3. การตอบสนองต่อคำสั่ง 4. การปฏิบัติจน

เกิดความเคยชิน 5. การปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ 6. การปรับเปลี่ยนและประยุกต์ใช้ 7. การสร้างรูปแบบใหม่

สรุปจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าการประดิษฐ์มาลัยมีความสำคัญต่อคนไทยทั้งการใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ โดยสามารถแบ่งประเภทของมาลัยได้ 3 ประเภทได้แก่มาลัยชายเดี่ยว มาลัยสองชาย และมาลัยขำร่วย เพื่อให้ช่างร้อยมาลัยมีสมรรถนะตามที่กำหนด กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม และแนวทางซึ่งจะช่วยให้สถานประกอบการพัฒนาคนให้มีความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ การฝึกอบรม ด้วยวิธีการฝึกอบรมฐานสมรรถนะที่มีการกำหนดและจัดวางเนื้อหาอย่างเป็นระบบ โดยมีลำดับขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนทักษะปฏิบัติคือ ขั้นที่ 1 การรับรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นขั้นการเตรียมความพร้อมก่อนการปฏิบัติ ขั้นที่ 3 ขั้นการปฏิบัติทักษะพื้นฐานจากการเลียนแบบ ขั้นที่ 4 ขั้นการฝึกปฏิบัติจนเกิดความเคยชิน ขั้นที่ 5 ขั้นการฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ ขั้นที่ 6 ขั้นฝึกปฏิบัติด้วยตนเองและปรับประยุกต์ ขั้นที่ 7 ขั้นสร้างทักษะของตนเองรูปแบบใหม่ตามลำดับ

กรอบแนวคิดวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลการพัฒนามาตรฐานอาชีพ การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมตามมาตรฐานอาชีพ การประเมินผลการฝึกอบรม และการประเมินสมรรถนะอาชีพ รวมถึงทฤษฎีต่างๆ สามารถกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องโดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัยตามแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งขอบเขตของกรอบแนวคิดการวิจัย เนื้อหาที่ทำการวิจัย และวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์สมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย ประกอบด้วย 1) การพัฒนามาตรฐานสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย โดยการศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องมาตรฐานอาชีพ การพัฒนาอาชีพ และสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ 2) สังเคราะห์เอกสารเพื่อจัดทำร่างมาตรฐานสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย 3) ทำร่างมาตรฐานอาชีพโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์หน้าทำงาน สร้างเป็นแผนภาพหน้าทำงาน เริ่มจากกำหนดจุดมุ่งหมายหลักนำมากำหนดบทบาทหลัก โดยใช้แบบประเมินการประชาพิเคราะห์เพื่อพิจารณามาตรฐานสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประเมิน ส่วนที่ 2 แบบประเมินผลการประชาพิเคราะห์ และส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ 4) ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของร่างมาตรฐานสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนามาตรฐานสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย และ 5) ผู้ทรงคุณวุฒิบันทึกผลการประเมินลงในแบบประเมิน แล้วส่งแบบประเมินคืนผู้วิจัย การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยเป็นการประเมินความตรงของเนื้อหาของ โดยหาดัชนีความเหมาะสม (Index of Consistency: IOC) พบว่า ดัชนีความสอดคล้องผ่านเกณฑ์ 0.50 ทุกรายการการประเมิน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาและพัฒนารูปแบบสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย ประกอบด้วย 1) การศึกษารูปแบบสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย จากการได้ทำประชาพิเคราะห์ได้นำข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิได้กำหนดสมรรถนะ 10 หลัก และ 33 สมรรถนะย่อย ผลลัพธ์การเรียนรู้ โดยได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตรฐานสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพ ประกอบด้วย หน่วยสมรรถนะ สมรรถนะย่อย เกณฑ์การปฏิบัติงาน และขอบเขต พร้อมทั้งศึกษาการวิเคราะห์และรายละเอียดโดยการนำโครงสร้างสมรรถนะมาแปลงให้เป็นหน่วยการเรียนรู้ และ 2) การพัฒนาหลักสูตรสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย ทั้ง 10 หน่วย และ 33 สมรรถนะย่อย โดยใช้เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย แบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย แบบประเมินรูปแบบการฝึกอบรมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย แบบประเมินความสอดคล้องของสมรรถนะกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมกับหัวข้อการเรียนรู้ ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมกับเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงาน และความเหมาะสมของแผนการจัดการฝึกอบรมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย โดยหาดัชนีความสอดคล้อง พบว่า ดัชนีความสอดคล้องผ่านเกณฑ์ 0.50 ทุกรายการประเมิน

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการฝึกอบรมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมัลย์ กลุ่มตัวอย่างในการจัดฝึกอบรม ได้แก่ คือ กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพช่างร้อยมัลย์ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงด้วยความสมัครใจ และมีขั้นตอนของการดำเนินการของผู้ที่เกี่ยวข้องแบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้ 1) สำหรับผู้วิจัย การจัดเตรียมเอกสารการอบรม 10 หน่วย สื่อการสอน และวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม 2) สำหรับผู้เข้าร่วมอบรม จัดตั้งกลุ่มไลน์ แจ้งกระบวนการและวิธีการประเมินผลการฝึกอบรม และ 3) สำหรับวิทยากรและคณะกรรมการประเมิน ซึ่งแจ้งกระบวนการวัดประเมินผลของการฝึกอบรมเพื่อกรอกข้อมูลลงในแบบประเมิน โดยการประเมินผลจากการสังเกต ผลสัมฤทธิ์ของสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมัลย์ และแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรม

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Srisa-ard,2017)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative) จากแบบประเมิน ผู้วิจัยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. ผลการสังเคราะห์สมรรถนะอาชีพช่างร้อยมัลย์

ตารางที่ 1 ผลการสังเคราะห์สมรรถนะอาชีพช่างร้อยมัลย์ ประกอบด้วย สมรรถนะหลัก และสมรรถนะย่อย

สมรรถนะหลัก	สมรรถนะย่อย
1. เตรียมความพร้อมด้านวัสดุ	1.1 เตรียมวัสดุสำหรับร้อยมัลย์รูปแบบต่างๆ 1.2 ดูแลรักษาวัสดุสำหรับการร้อยมัลย์ 1.3 ดูแลรักษามัลย์
2. เตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์	2.1 เตรียมอุปกรณ์สำหรับร้อยมัลย์รูปแบบต่างๆ 2.2 ใช้อุปกรณ์สำหรับร้อยมัลย์รูปแบบต่างๆ 2.3 ดูแลรักษาสภาพ ความสะอาด การจัดเก็บอุปกรณ์ 2.4 ปฏิบัติงานตามหลักชีวอนามัยและความปลอดภัย
3. ประดิษฐ์ดอกตุ้ม	3.1 เตรียมวัสดุสำหรับประดิษฐ์ดอกตุ้ม 3.2 ประดิษฐ์ดอกตุ้ม
4. ประดิษฐ์อุบะ	4.1 เตรียมวัสดุสำหรับประดิษฐ์อุบะ 4.2 ประดิษฐ์อุบะแชกสำหรับมัลย์ 4.3 ประดิษฐ์อุบะพู่สำหรับมัลย์ 4.4 ประดิษฐ์อุบะไทยธรรมดาสำหรับมัลย์ 4.5 ประดิษฐ์อุบะไทยทรงเครื่องสำหรับมัลย์ 4.6 ประดิษฐ์อุบะประยุกต์สำหรับมัลย์

สมรรถนะหลัก	สมรรถนะย่อย
5. ประดิษฐ์โคมไฟ	5.1 เตรียมวัสดุสำหรับประดิษฐ์โคมไฟ 5.2 ประดิษฐ์โคมไฟ
6. ร้อยมาลัย	6.1 เตรียมวัสดุสำหรับร้อยตัวมาลัย 6.2 ร้อยมาลัยซีก 6.3 ร้อยมาลัยกลม 6.4 ร้อยมาลัยแบน 6.5 ร้อยมาลัยตุ้ม 6.6 ร้อยมาลัยตัวหนอน 6.7 ร้อยมาลัยสามเหลี่ยม 6.8 ร้อยมาลัยประยุกต์
7. ประดิษฐ์มาลัยข้าวสวย	7.1 เตรียมวัสดุสำหรับประดิษฐ์มาลัยข้าวสวย 7.2 ประดิษฐ์มาลัยข้าวสวย
8. ประดิษฐ์มาลัยคล้องมือ	8.1 เตรียมวัสดุสำหรับประดิษฐ์มาลัยคล้องมือ 8.2 ประดิษฐ์มาลัยคล้องมือ
9. ประดิษฐ์มาลัยคล้องคอ	9.1 เตรียมวัสดุสำหรับประดิษฐ์มาลัยคล้องคอ 9.2 ประดิษฐ์มาลัยคล้องคอ
10. ประดิษฐ์มาลัยรูปแบบประยุกต์	10.1 เตรียมวัสดุสำหรับประดิษฐ์มาลัยรูปแบบประยุกต์ 10.2 ประดิษฐ์มาลัยรูปแบบประยุกต์

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการสังเคราะห์สมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย ได้แก่ สมรรถนะหลัก จำนวน 10 หน่วย สมรรถนะย่อย จำนวน 33 หน่วย เกณฑ์การปฏิบัติ ดังนี้ หน่วยที่ 1 เตรียมความพร้อมด้านวัสดุ หน่วยที่ 2 เตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์ หน่วยที่ 3 ประดิษฐ์ดอกตุ้ม หน่วยที่ 4 ประดิษฐ์อุบะ หน่วยที่ 5 ประดิษฐ์โคมไฟ หน่วยที่ 6 ร้อยมาลัย หน่วยที่ 7 ประดิษฐ์มาลัยข้าวสวย หน่วยที่ 8 ประดิษฐ์มาลัยคล้องมือ หน่วยที่ 9 ประดิษฐ์มาลัยคล้องคอ และหน่วยที่ 10 ประดิษฐ์มาลัยรูปแบบประยุกต์

2. ผลการศึกษาและพัฒนากระบวนการฝึกอบรมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อคุณภาพรูปแบบการฝึกอบรม เพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัยในรายช้อ รายด้าน และภาพรวม

ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านข้อมูลนำเข้า (INPUT)	4.85	0.37	มากที่สุด
1.1 สมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย	4.80	0.45	มากที่สุด
1.3 พัฒนาชุดฝึกอบรมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย	4.80	0.45	มากที่สุด
1.4 กำหนดและคัดเลือกผู้เข้าฝึกอบรมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย	4.80	0.45	มากที่สุด

ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
2. ด้านกระบวนการ (PROCESS)	4.67	0.49	มากที่สุด
2.1 การฝึกอบรมภาคทฤษฎี	4.40	0.55	มากที่สุด
2.2 การฝึกอบรมภาคปฏิบัติ	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3 ประเมินสมรรถนะอาชีพช่วงร้อยละ	4.80	0.45	มากที่สุด
3. ด้านผลผลิต (OUTPUT)	4.80	0.45	มากที่สุด
3.1 สมรรถนะอาชีพช่วงร้อยละ	4.80	0.45	มากที่สุด
รวมทุกด้าน	4.78	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อคุณภาพรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพช่วงร้อยละโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D.= 0.42) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านข้อมูลนำเข้า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D.= 0.37) รองลงมา ด้านผลผลิต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D.= 0.45) และด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D.= 0.49)

3 ผลการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพช่วงร้อยละ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพช่วงร้อยละในรายข้อ รายด้าน และภาพรวม

ความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านหลักสูตร	4.69	0.47	มากที่สุด
1.1 คำอธิบายหน่วยการเรียนรู้ชัดเจนและครอบคลุมเนื้อหา	4.80	0.45	มากที่สุด
1.2 เนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์	4.60	0.55	มากที่สุด
1.3 ความครบถ้วนสมบูรณ์ของเนื้อหา	4.60	0.55	มากที่สุด
1.4 ความเหมาะสมของปริมาณเนื้อหาในแต่ละหัวเรื่อง	4.60	0.55	มากที่สุด
1.5 ความเหมาะสมของลำดับขั้นตอนในการนำเสนอเนื้อหา	4.80	0.45	มากที่สุด
1.6 เนื้อหาสื่อความหมายได้ชัดเจน ตรงประเด็น	4.60	0.55	มากที่สุด
1.7 การจัดรูปแบบของเนื้อหามีความเหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด
2. ด้านสื่อการสอน	4.73	0.76	มากที่สุด
2.1 คู่มือประกอบการฝึกอบรม	4.70	0.46	มากที่สุด
2.1.1 ใช้บรมได้ตรงตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	4.80	0.45	มากที่สุด
2.1.2 รูปภาพประกอบสื่อความหมายได้ชัดเจน	4.60	0.55	มากที่สุด
2.1.3 รูปภาพประกอบมีคุณลักษณะเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
2.1.4 รูปภาพประกอบมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา	4.80	0.45	มากที่สุด
2.1.5 ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด
2.1.6 ความเหมาะสมของการจัดลำดับเนื้อหา	4.60	0.55	มากที่สุด
2.1.7 รูปแบบและประเภทของสื่อเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด

ความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
2.1.8 สื่อช่วยกระตุ้นทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดแรงจูงใจในการอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด
2.2 สื่อ Powerpoint	4.70	0.52	มากที่สุด
2.2.1 ใช้อบรมได้ตรงตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	4.80	0.45	มากที่สุด
2.2.2 รูปภาพประกอบสื่อความหมายได้ชัดเจน	4.60	0.55	มากที่สุด
2.2.3 รูปภาพประกอบมีคุณลักษณะเหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด
2.2.4 รูปภาพประกอบมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา	4.80	0.45	มากที่สุด
2.2.5 ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม	4.60	0.45	มากที่สุด
2.2.6 ความเหมาะสมของการจัดลำดับเนื้อหา	4.60	0.89	มากที่สุด
2.2.7 รูปแบบและประเภทของสื่อเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
2.2.8 สื่อช่วยกระตุ้นทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดแรงจูงใจในการอบรม	4.60	0.55	มากที่สุด
2.3 คลิปวิดีโอ	4.78	0.42	มากที่สุด
2.3.1 ใช้อบรมได้ตรงตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3.2 มีความครบถ้วนของเนื้อหา	4.60	0.55	มากที่สุด
2.3.3 ความยาวของสื่อมีความเหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3.4 สื่อใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน สะดวกต่อการใช้งาน	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3.5 ความเหมาะสมของขนาด สีของตัวอักษร ชัดเจน สวยงาม อ่านง่ายและเหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3.6 ความเหมาะสมของภาพ ภาพเคลื่อนไหว เสียง วิดีโอที่ใช้ เหมาะสมกับเนื้อหาและลักษณะการใช้งาน	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3.7 เสียงบรรยาย ชัดเจน เข้าใจง่าย น่าฟังและชวนติดตาม	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3.8 ข้อความมีการเว้นวรรค การตัดคำ รูปแบบประโยคมีความเหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3.9 การอธิบายขั้นตอนการปฏิบัติ เป็นไปอย่างละเอียด ครบถ้วน ถูกต้องตามหลักวิชาการ	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3.10 เมื่อใช้สื่อการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3.11 สามารถใช้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	4.80	0.45	มากที่สุด
3. ดานแบบประเมินผลสมรรถนะ	4.70	0.47	มากที่สุด
3.1 แบบประเมินมีความเหมาะสมกับระดับของผู้เข้าฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2 สามารถวัดและประเมินผลได้อย่างถูกต้องแม่นยำ	4.80	0.45	มากที่สุด
3.3 ความชัดเจนของข้อคำถาม	4.60	0.55	มากที่สุด
3.4 เสริมสร้างให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดสมรรถนะในการเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
รวมทุกด้าน	4.72	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D.= 0.46) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสื่อการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D.= 0.76) รองลงมา ด้านแบบประเมินผลสมรรถนะ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D.= 0.47) และด้านหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D.= 0.47)

5 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมัลลย์ โดยรายข้อ รายด้าน และภาพรวม

ความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม	4.81	0.43	มากที่สุด
1. การเตรียมการจัดอบรมมีความพร้อม	4.83	0.37	มากที่สุด
2. เนื้อหาในการอบรมตรงกับวัตถุประสงค์	4.87	0.34	มากที่สุด
3. เอกสารประกอบการอบรมมีความเหมาะสม	4.83	0.37	มากที่สุด
4. สื่อการสอนประกอบการอบรมมีความเหมาะสม	4.87	0.34	มากที่สุด
5. กิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	4.83	0.45	มากที่สุด
6. การฝึกอบรมด้วยการบรรยายและฝึกปฏิบัติมีความเหมาะสม	4.87	0.34	มากที่สุด
7. ระยะเวลาในการจัดอบรมมีความเหมาะสม	4.47	0.62	มากที่สุด
8. ความพึงพอใจที่ได้จากการเข้ารับการอบรม	4.90	0.30	มากที่สุด
ด้านวิทยากร	4.93	0.25	มากที่สุด
1. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้	4.90	0.30	มากที่สุด
2. สามารถตอบปัญหาหรือข้อคำถามได้อย่างชัดเจน	4.93	0.25	มากที่สุด
3. เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมซักถามและแสดงความคิดเห็น	4.93	0.25	มากที่สุด
4. มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ	4.97	0.18	มากที่สุด
3. ด้านประโยชน์ที่ได้จากการอบรม	4.82	0.38	มากที่สุด
1. ความรู้ และทักษะในเรื่องการร้อยมัลลย์หลังเข้ารับการอบรม	4.77	0.42	มากที่สุด
2. การนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน	4.78	0.40	มากที่สุด
3. ความรู้ และทักษะที่ได้ตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม	4.90	0.30	มากที่สุด
รวมทุกด้าน	4.84	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.84, S.D.= 0.38) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านวิทยากร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.93, S.D. = 0.25) รองลงมา ด้านประโยชน์ที่ได้จากการอบรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.82, S.D.= 0.38) และด้านคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.81, S.D.= 0.43) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อสังเคราะห์สมรรถนะอาชีพช่างร้อยมัลลย์ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมัลลย์ และ 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมัลลย์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การสังเคราะห์สมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย พบว่า สมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย ได้แก่ สมรรถนะหลัก สมรรถนะย่อย เกณฑ์การปฏิบัติงาน และขอบเขตพฤติกรรม สอดคล้องกับ Pathumlangkar (2009) ได้กล่าวถึงการพัฒนาสมรรถนะ ในการปฏิบัติงานในอาชีพ จะกำหนดสมรรถนะที่คาดหวังว่าผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติได้ ประกอบด้วยหน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) สมรรถนะย่อย (Element of Competence) เกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) ผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ที่คาดหวังว่าผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติได้เมื่อเรียนจบหลักสูตร เงื่อนไข/ขอบเขตการปฏิบัติ (Conditions /Range of Variables)

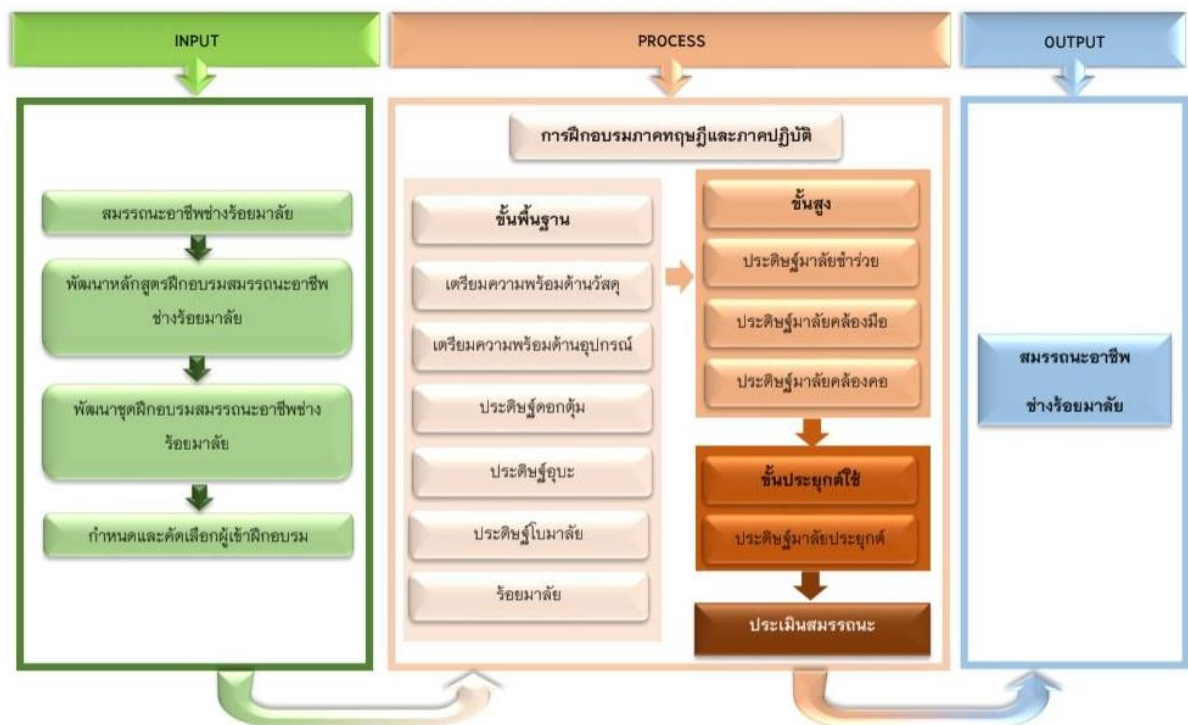
ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย พบว่า การประเมินรูปแบบการฝึกอบรม ผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนคุณภาพรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัย อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ Sawat and Buosont (2022) ที่กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะประกอบด้วย การกำหนดผลการเรียนรู้อย่างชัดเจนว่าผู้เรียนสามารถทำอะไรได้เมื่อจบหลักสูตร (Course Outcomes/Performance Outcomes) 2) ใช้มาตรฐานสมรรถนะเป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตรกำหนดเนื้อหาวางแผนการจัดการ เรียนการสอนและการประเมินผลทำให้การเรียนการสอนเชื่อมโยงกับการประเมินผลและการรับรองคุณวุฒิ 3) มีเกณฑ์การปฏิบัติ (Performance Criteria) เพื่อใช้ในการประเมินผลผู้เรียนที่แน่นอน มาตรฐานสมรรถนะเป็นข้อกำหนดความรู้และทักษะและนำความรู้และทักษะนั้น ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานโดยปฏิบัติงานให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด และสอดคล้องกับ Phanrattanachai and Wiriyanon (2021) ได้ทำการศึกษาการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมสมรรถนะอาชีพช่างโทรคมนาคม ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการฝึกอบรมสมรรถนะอาชีพช่างโทรคมนาคมแบบฐานสมรรถนะ ประกอบด้วย หลักสูตรการฝึกอบรมแบบฐานสมรรถนะ การฝึกอบรมแบบมอดูล ประเมินสมรรถนะแรกเข้าของผู้เข้ารับการศึกษา กระบวนการฝึกอบรมสมรรถนะช่างโทรคมนาคม ประเมินสมรรถนะเมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรม และรายงานผลการประเมินสมรรถนะซึ่งทั้งหมดได้พัฒนาตามแนวทางการกระบวนการฝึกอบรมแบบฐานสมรรถนะ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ผลการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยมาลัยพบว่าผู้ที่เข้าฝึกอบรมผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด มีผลสอดคล้องกับ Phanrattanachai and Wiriyanon (2021) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการฝึกอบรมสมรรถนะอาชีพช่างโทรคมนาคม ผลการศึกษาพบว่าผู้เข้ารับการศึกษาทุกคน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติผ่านเกณฑ์ ทุกผลลัพธ์การเรียนรู้ และเมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรมด้วยบทเรียนมอดูล ผู้เข้ารับการศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อมอดูลการเรียนรู้แบบฐานสมรรถนะ ให้ความเห็นอยู่ในระดับดีถึงดีมาก

องค์ความรู้ใหม่

1. ได้แนวทางการพัฒนาสมรรถนะอาชีพช่างร้อยละ โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการสังเคราะห์ พัฒนา การนำไปใช้ และประเมินผลของสมรรถนะได้

2. รูปแบบการฝึกอบรมการร้อยละประกอบด้วยข้อมูลนำเข้าสมรรถนะอาชีพช่างร้อยละ พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยละ พัฒนาชุดฝึกอบรมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยละ และกำหนดและคัดเลือกผู้เข้าฝึกอบรมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยละ กระบวนการฝึกอบรมในการฝึกภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติแบบออนไลน์ ประกอบสื่อการสอน ได้แก่ คู่มือ สื่อ PowerPoint และ คลิปวิดีโอ ที่ผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ วิธีการฝึกอบรมโดยเปิดคลิปวิดีโอการร้อยละให้ผู้เข้ารับการอบรมดูพร้อมๆกันจากนั้นให้ลงมือปฏิบัติประดิษฐ์ร้อยละตามขั้นตอนที่ได้ศึกษาจากคลิปวิดีโอโดยผู้วิจัยจะควบคุมดูแลและชี้แนะถึงวิธีการทำเพื่อให้เกิดความถูกต้องสวยงามมากยิ่งขึ้น ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพช่างร้อยละ

สรุป

การพัฒนาสมรรถนะอาชีพช่างร้อยละ ประกอบด้วย สมรรถนะหลัก สมรรถนะย่อย เกณฑ์การปฏิบัติงาน และขอบเขต ซึ่งใช้กระบวนการที่มีความหลากหลายในการได้มาซึ่งองค์ความรู้ และการนำไปใช้ได้อย่างแท้จริง โดยมีกระบวนการที่เชื่อถือได้ตามกระบวนการพิจารณา และรับรองสมรรถนะการประกอบอาชีพช่างร้อยละ โดยมีการดำเนินการจัดประชุมกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญใน

ด้านการร่อยมาลัยตรวจสอบ และรับรองสมรรถนะอาชีพช่างร่อยมาลัย ที่กำหนดไว้มีความถูกต้องเหมาะสม เชื่อถือได้ อีกทั้งยังเป็นการพัฒนารูปแบบฝึกอบรมที่สามารถนำไปใช้ได้จริง ที่ได้พัฒนาศักยภาพของช่างร่อยมาลัยให้มีสมรรถนะตามอาชีพ ผู้ฝึกอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยใช้ประโยชน์

1. การสังเคราะห์สมรรถนะอาชีพช่างร่อยมาลัย ผลการสังเคราะห์สมรรถนะฯ ได้แก่ สมรรถนะหลัก จำนวน 10 หน่วย และสมรรถนะย่อย จำนวน 33 หน่วย โดยผ่านการประชาพิเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิในในสาขาวิชาชีพช่างร่อยมาลัยโดยตรง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่นสำนักพัฒนาและทดสอบฝีมือแรงงาน หรือสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพสามารถนำไปใช้ในการจัดระดับคุณวุฒิวิชาชีพ เพื่อยกระดับคุณภาพของช่างร่อยมาลัยให้มีคุณวุฒิวิชาชีพในระดับต่าง ๆ ตามความสามารถและประสบการณ์และสามารถขอรับการประเมินกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ให้การรับรอง หรือแม้แต่การรับรองกันเองในกลุ่มอาชีพ

2. การประเมินผลรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพช่างร่อยมาลัย และการประเมินความเหมาะสมของชุดฝึกอบรมความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่งผลให้ผู้เข้ารับการอบรมพึงพอใจต่อรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานฝึกอบรม องค์กรหรือสถานศึกษาอื่นๆ เช่นสถาบันฝึกอบรม สถานศึกษาอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัย ที่มีการจัดการศึกษาหรือฝึกอบรมทักษะการร่อยมาลัย สามารถนำรูปแบบเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของช่างร่อยมาลัย หรืออาชีพอื่นมีลักษณะใกล้เคียงกันเช่นงานดอกไม้สดแบบไทย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สมรรถนะอาชีพช่างร่อยมาลัย มีขอบเขตการปฏิบัติที่กว้างมาก ในการวิจัยนี้จัดทำเฉพาะช่างร่อยมาลัยดอกไม้สด ดังนั้นควรมีการพัฒนาต่อยอด โดยพัฒนาสมรรถนะช่างร่อยมาลัยให้ครอบคลุมถึงการประยุกต์จากวัสดุอื่น หรือศึกษาการพัฒนาสมรรถนะเป็นกลุ่มของงานช่างดอกไม้แบบไทยแต่ละชนิด เช่นกลุ่มผู้ประกอบอาชีพประดิษฐ์งานใบตอง กลุ่มผู้ประกอบอาชีพช่างแกะสลักผักและผลไม้

2. เพื่อให้ครอบคลุมทุกภาคส่วนหรือทุกลักษณะของงานช่างร่อยมาลัยจึง ควรมีการพิจารณาปรับปรุง โดยกลุ่มคนในอาชีพที่มีจำนวนมากขึ้น เพื่อความสมบูรณ์ของ มาตรฐานอาชีพ และยังเป็นการเผยแพร่ความรู้ในเรื่องมาตรฐานอาชีพ และระบบคุณวุฒิวิชาชีพ ในวงกว้างต่อไป

References

- Chanthanaphalin, M. (2009). *Beautifully decorated garland*. Amarin Printing and Publishing.
- Dave, R. H. (1970). *Psychomotor levels in developing and writing behavioral objectives*. Arizona. Educational Innovators.
- Institute of Professional Qualifications (Public Organization). (2014). *Professional standards and professional qualifications. professional field of flower arrangement*. Textbook Production Center King Mongkut's University of Technology North Bangkok.
- Kaiyawan, Y. (2016). *Research and development of training curriculum*. Chulalongkorn University.
- Kanthanon, S. (2018). *Organizing training and seminars. Community Development*. Phuket Rajabhat University.
- Khawlueang, D. (2011). Effective Training and Performance. *Journal of Education and Social Development*, 7(1), 18–32.
- Harrow, A. (1972). *A taxonomy of psychomotor domain: a guide for developing behavioral objectives*. David McKay.
- Mingkaew, S., & Hiransomboon, K. (2021). Success Factors of Fresh Flower Garland Sales Business in the Central Region. *Journal of KMITL Business School*, 11(1), 52–66.
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2023, March 1). *National Economic and Social Development Plan, No. 13, 2023–2027*. https://www.nesdc.go.th/download/Plan13/Doc/Plan13_Final.pdf
- Office of the Secretariat of the Council of Education. (2021). *National Qualifications Framework Implementation Plan, 2019 – 2022*. Prikwan Graphic.
- Pathumlangkar, S. (2009). Knowledge of competency-based curriculum and evaluation. *Newspaper: Vocational Education and Career Standards*, January 2009, 1–11.
- Phanrattanachai, K., & Wiriyanon, T. (2021). The Development of Training Model for Occupational Competency of Telecommunications. *Journal of Humanities and Social Sciences Nakhon Phanom University*, 11(1), 116–128.
- Posttoday (2023, February 1). *Farmers in Korat Hey! Get money for unlimited sales of jasmine flowers on Mother's Day, earning more than 37 thousand baht per day*. <https://www.posttoday.com/politics/239620>

- Regulations of the Institute of Professional Qualifications (Public Organization) on criteria, methods and conditions for granting professional qualifications, 2014. (2014, 28 February). *Royal Gazette*. Vol. 131. Special chapter 40G. 21–40.
- Sawat, R., & Buosonte R. (2022). Competency-Based Education: CBE. *Journal of Liberal Art of Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi*, 4(1), 187–201.
- Simpson, E. J. (1972). *The classification of educational objectives in the psychomotor domain*. Washington DC. Gryphon House.
- Sorot, A. (2005). *The art of Thai flower arrangement*. Odeon Store.
- Srisa-ard, B. (2017). *Preliminary research* (10th ed.). Suwiriyan.
- Suthinarakorn, W., Abdulsta, P., & Satthinarakorn, S. (2021) *Competency-Based Curriculum Development and Meaningful Learning Management*. Siamparitut.
- Suwanmalee, C. (1990). *Malai*. Odeon Store.